

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia listopada 2010 r.

**Pan
Bogusław Wójcik**

Wójt Gminy Tarnowiec

LRZ-4101-12-05/2010
P/10/006

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Tarnowiec kontrolę wykonywania przez Wójta zadań w zakresie zarządzania kryzysowego w okresie od 22 sierpnia 2007 r. do 19 października 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia wykonywanie przez Wójta zadań w zakresie zarządzania kryzysowego.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- podjęcie niezwłocznych i skutecznych działań mających na celu ochronę ludności i infrastruktury komunalnej w czasie zagrożenia powodziowego, które wystąpiło w czerwcu 2010 r.,
- prawidłowe wydatkowanie środków finansowych otrzymanych w związku z realizacją zadań w zakresie zarządzania kryzysowego,
- podjęcie natychmiastowych, efektywnych działań w zakresie szacowania i likwidacji szkód popowodziowych.

Stwierdzone przez Najwyższą Izbę Kontroli nieprawidłowości w szczególności dotyczyły:

- nieopracowania Gminnego Planu Reagowania Kryzysowego (Planu), mimo wymogu zawartego w art. 19 ust. 2 pkt 2 b ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz. U. Nr 89, poz. 590 ze zm.) w terminie określonym art. 34 ust. 1 ustawy, tj. do 22 sierpnia 2008 r.;
- niepodejmowania działań, polegających na organizowaniu i przeprowadzaniu na terenie Gminy szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego, mimo obowiązku określonego przepisem art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy *o zarządzaniu kryzysowym*;
- niewykonania dyspozycji, podanej w treści art. 26 ust. 4 ustawy *o zarządzaniu kryzysowym*, dotyczącej utworzenia w budżecie Gminy na 2010 r. rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego.

W kontroli ustalono, że Wójt realizował zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie *o zarządzaniu kryzysowym*, przy pomocy Kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich (WSO) oraz – powołanego w dniu 12 października 2009 r. – Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (Zespołu). W skład Zespołu wchodził pracownicy Urzędu, jednostek organizacyjnych podległych Wójtowi oraz innych podmiotów, działających na terenie Gminy. Posiedzenia Zespołu zwoływane były w sytuacjach zagrożenia i występowania sytuacji kryzysowych (powodzi). Kierownik WSO zapewniał, między innymi, pełnienie dyżurów w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego (Centrum), zlokalizowanym w Urzędzie. W sytuacjach kryzysowych dyżury pełnione były całodobowo, a znajdujące się w siedzibie Centrum środki łączności zapewniały możliwość uzyskania kontaktu z osobami i jednostkami zaangażowanymi w działania kryzysowe.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Wójta zadań związanych z przygotowaniem Planu.

W kontroli ustalono, iż Plan nie został opracowany w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy *o zarządzaniu kryzysowym* (do 22 sierpnia 2008 r.), jak określał to art. 34 ust. 1 tej ustawy oraz nie został przedstawiony do zatwierdzenia Staroście Jasielskiemu. Projekt Planu, zawierający elementy wymagane treścią art. 5 ust. 2 ustawy *o zarządzaniu kryzysowym*, został opracowany przez Wójta w dniu 14 lipca 2009 r. Projekt ten został przedłożony Staroście Jasielskiemu do zatwierdzenia dopiero w trakcie trwania czynności kontrolnych NIK – w dniu 9 września 2010 r. Starosta w dniu 13 września 2010 r. zwrócił

Wójtowi projekt Planu w celu jego uzupełnienia, zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o *zarządzaniu kryzysowym*, wprowadzoną ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o *zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym* (Dz. U. Nr 131, poz. 1076), zwaną dalej ustawą *zmieniającą*. Do dnia 19 października 2010 r., tj. do zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie, projekt Planu nie został zatwierdzony przez Starostę Jasielskiego.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niepodjęcie przez Wójta działań wynikających z art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o *zarządzaniu kryzysowym*, polegających na zarządzaniu, organizowaniu i prowadzeniu szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego.

W kontroli ustalono, że w Gminie nie prowadzono szkoleń, ćwiczeń i treningów dot. zarządzania kryzysowego, natomiast prowadzone były szkolenia i ćwiczenia ratownicze wg programu dla Państwowej Straży Pożarnej (PSP) i Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP). Tematyka tych szkoleń obejmowała:

- zwalczanie pożarów wielkopowierzchniowych (traw i obszarów leśnych);
- pożar dużego budynku użyteczności publicznej – na przykładzie Sanktuarium w Tarnowcu;
- ewakuację osób z obiektu – na przykładzie Zespołu Szkół w Tarnowcu.

W okresie objętym kontrolą Kierownik WSO, uczestniczył w jednym szkoleniu o tematyce związanej z zarządzaniem kryzysowym, zorganizowanym we wrześniu 2010 r. przez Wojewodę Podkarpackiego.

W kontroli ustalono, że w latach 2008 i 2009 w budżetach Gminy – na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy o *zarządzaniu kryzysowym* – utworzono rezerwy celowe na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w kwotach po 5 tys. zł. W budżecie Gminy na 2010 r. nie utworzono takiej rezerwy, a jako przyczynę tego stanu Skarbnik Gminy przywołał „niejasny” (jego zdaniem) zapis art. 2 ust. 6 ustawy *zmieniającej* określający, iż przepis art. 26 ust. 4 ustawy o *zarządzaniu kryzysowym*, w brzmieniu nadanym ustawą *zmieniającą*, ma zastosowanie po raz pierwszy do opracowania budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2011 r.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, powołany przez Skarbnika Gminy argument jest nie do przyjęcia. Wskazany przez niego przepis art. 26 ust. 4 ustawy o *zarządzaniu kryzysowym* – w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 24 ustawy *zmieniającej* – określa, że wielkość omawianej rezerwy celowej wynosić ma nie mniej niż 0,5% wydatków budżetu gminy, pomniejszonych o – określone w tym przepisie – rodzaje wydatków, a zapis art. 2 ust. 6 ustawy *zmieniającej* wskazuje, że taka rezerwa ma być ustalona, w podanej wielkości, po raz pierwszy przy opracowywaniu budżetu gminy na rok 2011. Oznacza to, że zapis art. 26 ust. 4

ustawy o zarządzaniu kryzysowym określający, iż ww. rezerwa celowa ma być utworzona w wysokości do 1% bieżących wydatków gminy, pomniejszonych o – określone w tym przepisie – rodzaje wydatków, miał zastosowanie do opracowywania budżetów Gminy na lata wcześniejsze – w tym na 2010 r.

W kontroli ustalono, że w budżetach Gminy na lata 2008-2010 w rozdziale 75421 - *Zarządzanie kryzysowe* zaplanowano środki – odpowiednio w kwotach: 1,5 tys. zł, 6 tys. zł oraz 1,5 tys. zł. Środki te nie zostały wykorzystane z uwagi na brak merytorycznych przesłanek, uzasadniających dokonanie wydatków z zakresu zarządzania kryzysowego. W latach 2007-2010 (I półrocze) Gmina – decyzjami Ministra Finansów i Wojewody Podkarpackiego – otrzymała z budżetu państwa środki finansowe z rezerw celowych w łącznej kwocie 3.319 tys. zł, z przeznaczeniem na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (powodzi). Dotacje te zostały przez Gminę wykorzystane na cele określone w decyzjach o ich przyznaniu oraz prawidłowo rozliczone.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania, podjęte przez Wójta oraz podległe mu służby a także inne organizacje, w czasie wystąpienia sytuacji powodziowej w czerwcu 2010 r.

Działania Wójta w zakresie ostrzegania i alarmowania mieszkańców Gminy były zgodne z procedurami przewidzianymi w projekcie Planu, a skala i charakter podejmowanych decyzji i działań były adekwatne do stanu zagrożenia powodziowego. Przekazywane do Centrum – z Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Jaśle – komunikaty hydrologiczne oraz zarządzenia Starosty Jasielskiego w sprawie ogłaszania stanów pogotowia i alarmów powodziowych na terenie powiatu, były niezwłocznie podawane do publicznej wiadomości: na stronie internetowej Gminy oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu. Aktualne komunikaty o sytuacji powodziowej były przekazywane do naczelników OSP na terenie Gminy. Wójt wydał członkom Zespołu polecenie bieżącego monitorowania poziomu wód na rzekach i potokach na terenie Gminy. Oprócz całodobowych dyżurów Centrum, wprowadzone zostały całodobowe dyżury telefoniczne Zespołu, Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej w Tarnowcu oraz w firmie „Rolbud”. Składano systematyczne meldunki do PCZK w Jaśle, m. in. o nieprzejezdności dróg na obszarze Gminy. Do akcji przeciwpowodziowej na terenie Gminy użyto 5 jednostek OSP, wydano po 200 szt. worków dla poszczególnych jednostek OSP, przygotowanych w magazynie przeciwpowodziowym.

W kontroli ustalono, że występujące w na terenie Gminy sytuacje kryzysowe były przedmiotem analiz na spotkaniach Wójta Gminy z podległymi służbami. W ramach

doposażenia jednostek OSP na terenie Gminy, w 2010 r. zostały zakupione dwa lekkie samochody ratownictwa technicznego dla OSP w miejscowościach Łajce i Tarnowiec.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podjęte przez Wójta działania w zakresie ustalania i szacowania szkód popowodziowych, zwłaszcza powstałych w drogach gminnych i urządzeniach drogowych.

W kontroli ustalono, że powołana przez Wójta *Komisja ds. szacowania szkód* już w dniu 8 czerwca 2010 r. przeprowadziła wizję na obszarach objętych powodzią, a sporządzony z jej prac protokół wpłynął do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie w dniu 18 czerwca 2010 r. W dniach 14 i 15 lipca 2010 r. przeprowadzone zostały komisyjne lustracje w 35 gospodarstwach rolnych i uprawach na terenie Gminy, zgłoszonych przez sołtysów, jako dotknięte skutkami powodzi. Komisja ustaliła 6 gospodarstw, w których straty w uprawach przekraczały 30%, kwalifikując je do udzielenia pomocy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowcu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o

- zapewnienie organizowania i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego dla osób zajmujących się w Gminie sprawami zarządzania kryzysowego, ze szczególnym uwzględnieniem członków Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, stosownie do wymogu, określonego w art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy *o zarządzaniu kryzysowym*.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.